

Stræderne

i København

Regionen og
Vibeke Storm Rasmussen

Sven Okkels
tegner vores by

Hollænderne skabte
dele af byen

Årgang 12 - AUGUST - 2009

TIVOLI HALLEN
v/ Helle Vogt

FROKOSTRESTAURANT
m/ klipfisk og smørrebrød
som speciale

Vester Voldgade 91
1552 København V
Telefon 33 11 01 60
Fax 33 32 41 60

Hviids

www.hviidsvinstue.dk

Nyboder Boghandel & Antikvariat
Store Kongensgade 114
1264 København K.
Tlf. 33 32 33 20
nyboder@bogpost.dk

Bøger i tre etager
Førende specialister i
militaria
søfart
biler/busser/tog
fly

TOLDBOD BODEGA

WWW.TOLDBOD-BODEGA.DK
Esplanaden 4 - 1263 København K
Tlf. 33 12 93 31

1888

Frokostrestaurant Husmann's Vinstue, der blev grundlagt i 1888, er en af de få kælderrestauranter, der er tilbage i København. Indretningen er stort set uændret i de 120 år, der er gået. Kvinder blev forbudt adgang fra 1912 til 1981. Frokostrestaurant Husmann's Vinstue er i dag en traditionel dansk frokostrestaurant af højeste kvalitet med hjemmelavet specialiteter af friske råvarer efter typiske gamle opskrifter.

Husmann's Vinstue
Larsbjørnsstræde 2, 1454 København K
Telefon 3311 5886
www.husmansvinstue.dk

København Café er en hyggelig, ægte dansk restaurant beliggende i en af Københavns små charmerende stræder. Det gode traditionelle dansk smørrebrød dominerer menukortet til frokost, og om aftenen serveres dejligt dansk middags- af specialiteterne hver mandag og tirsdag er bl.a. stegt flæsk med persillesovs. For øvrigt kan man være heldig at opleve julemanden »lives« i løbet af året.

København Café
Badstuestræde 10, 1209 København K
Telefon 3332 8081
www.kobenhavnercafeen.dk

H. DANIELSENS EFTF. APS

KRONQUIST LÆDERSTRÆDE 11
1201 Copenhagen K
Tel. + Fax 33 13 02 74
Mail: jk@danielsensilver.dk

AMAGERTORV ØSTERGADE
LÆDERSTRÆDE
OLD FISH MARKET

ANTIQUES
GOLD
SILVER
SILVER PLATE
PORCELAIN
CHRISTMAS-PLATES
CHRISTMAS-SPOONS
SECOND-HAND GOODS

EVERYTHING
PRICE-MARKED

Interviewer: Connie Christensen
Foto: Henrik Ploug (FAF og DBA)

STORM I KØBENHAVN OG FOR BORGERNE

Vibeke Storm Rasmussen i sin have, hvor der ikke bliver megen sommerferie, fordi Regionerne også skal passes.

Stræderne i KØBENHAVN

Udgivet af:

VK-Gruppen-Stræderne

Badstuestræde 15

1209 Kbh. K.

Tlf. 33 15 56 66

SE: 18197332

www.straederne.dk

khh@straederne.dk

Ansvarshavende redaktør:

Henrik Ploug (FAF og DBA)

Redaktionelle medarbejdere:

Connie P. Christensen (Kommunikation og Sprog)

Per Stisen

Research: Lone Luna Kelstrup

Annoncer:

Per Stisen

Lay-out og opsætning:

Kirstine Ploug (DJ)

Fotografer:

Thomas Trane (DJ)

Kirstine Ploug (DJ)

Forside foto:

Snaregade af Mikael Müller

Trykkeri: Sangill Grafisk

Oplag: 6000

Indhold:

Side 3-6 : Vibeke Storm Rasmussen

Side 7 : Cyklernes terror

Side 8-9 : Jødefejden

Side 10 : Før og nu

Side 11 : Forretningerne dør af for høje renter

Side 12 : Bondam roder med pengene

Side 13: Skralden i byen

Side 14-18 : Maleren Sven Okkels tegner byen

Side 19 : Levende kunst i gaderne

Side 20 : Er det solen eller Co2, der er årsagen

Side 21 : Jazz-pris uddeles til stor musiker

Side 22-23 : De hollandske familier i byen

Side 24 : En lampe en kultur

Side 25 : En gade

Side 26 : Det sker i byen

Side 27 : En mad idé

Abonner på STRÆDERNE og få bladet til døren.
Pris 360,- kr. for et år, 11 numre (uden for centrum + porto).

Region Hovedstaden blev skabt i 2005 i forbindelse med strukturreformen, hvor samtlige amter nedlagdes og erstattedes af fem regioner. Region Hovedstaden kom til at bestå af de tidligere Frederiksborg og Københavns amter, og det daværende HS blev puttet med ind plus en del opgaver for Københavns Kommune.

Formand for Region Hovedstaden er Vibeke Storm Rasmussen, som har været i kommunal- og amtspolitik i mange år og var amtsborgmester i Københavns amt, indtil hun satte sig i formandsstolen

i Region Hovedstaden i 2005. Hun har beskæftiget sig med hele regionens opgaver og er stærkt optaget af udviklingen i vores område, som også inkluderer Øresundsområdet. "Stræderne" har været på besøg for at høre nærmere om Region Hovedstadens virke.

Hvordan er Region Hovedstaden bygget op i forhold til den gamle amtsstruktur?

"Det er svært at forklare kort. Men man kan sige, at vi har to store hovedopgaver: en driftsopgave, hvor vi har ansvaret for hele sygehusvæsenet i regionen.

Den anden opgave er, at vi skal være aktør sammen med kommunerne i forhold til den regionale udvikling. Derfor sætter vi fokus på, at vi er en meget stor virksomhed, som er en vital spiller i hele det store område, som sundhedsindustrien udgør i

Øresundsområdet. Vi har mange muligheder for at gøre noget her, og jeg har på det område nogle rigtig gode erfaringer med mig, fordi vi i mange år i Københavns Amt har arbejdet sammen med

erhvervslivet på sundhedsområdet. F.eks. er samarbejdet med Novo Nordisk nok et af de mest kendte samarbejder, som vi er rigtig glade for og stolte af, fordi det har ført til, at netop området her er det bedste område

at være diabetiker i. Visionen er også at spille sammen med sven-

skerne netop omkring sundhed. Regional udvikling er kendetegnet ved, at der er forventninger til samarbejde på kryds og på tværs. Det gælder forskning, uddannelse, erhvervsliv og ikke

Vi skal samarbejde på kryds og på tværs

VIBEKE STORM RASMUSSEN FORTÆLLER

mindst trafikken. Regionen kan ikke bare stå alene og sige: det vil vi gøre. Vi er forpligtede til at samarbejde med kommunerne osv.”

Det, I har driftsmæssigt, er det kun hospitalerne og sundhedsområdet?

”Nej, vi har en hel del omkring de meget specialiserede institutioner omkring handicappede. Kommunerne er meget interesserede i at overtage disse institutioner, og her ligger der, tror jeg, en problemstilling. For hvornår har man nået den rigtige balance i, hvad der skal ligge i et overordnet regi, og hvornår er det noget, man kan løse i kommunalt regi 2-3 kommuner sammen; det kan være, at der er så få handicappede, at institutionen forsvinder, hvis ikke vi gør det samlet i hovedstadsområdet. Det er en balanceakt, vi arbejder med lige i øjeblikket. Det tager nok nogle år, før der er erfaringsgrundlag nok i kommunerne til at erkende,

at det er for svært at klare alt på kommunalt plan. I første omgang kaster man sig ud i at ville det hele, men der vil være mange kommuner, som vil have svært ved at løse opgaven for de sværest handicappede, fordi de har så få.

Dernæst har vi den regionale udviklingsplan, hvor det er vores opgave at sørge for, at der kommer et samspil på hele uddannelsesområdet. Men vi skal gøre det i samarbejde med beskæftigelsesområdet og hele uddannelsesområdet, hvor meget af det jo er statsstyret. Der er en ny konstruktion, som vi skal få til at fungere. Jeg tror, at der også her er nogle problemstillinger, som vil vise sig. Det vil være politisk uholdbart, at nogle uddannelsessteder går ned, når vi har en stor gruppe unge, som ikke får uddannelse. Men lad os nu se, vi kører jo

nu vores samarbejde og prøver at samle op på tallene og skabe overblik ”

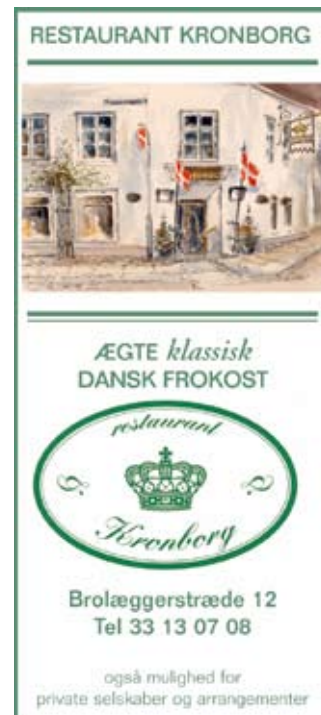
Hvad med de øvrige ting, som amtet før havde – veje og trafik?

”Vej og trafik har vi sådan set den overordnede plan for, men vi skal gøre det sammen med kommunerne. Kommunerne har meget forskellig tilgang til det, om man er Dragør

Kommune eller Ishøj Kommune eller den store Københavns Kommune.

Også her har det været nødvendigt at slå fast, at der er nogle store linjer, der skal arbejdes efter. En stor del af det grundlæggende arbejde var allerede gjort i HUR-tiden, hvor jeg var meget aktiv netop på trafik siden, fordi jeg har haft den fornøjelse at arbejde med det område også i Bruxelles, hvor jeg har siddet som amternes repræsentant i en årrække og

fulgt med i, hvordan trafikstrategierne i Europa skulle se ud. Jeg er i denne sammenhæng utroligt glad for, at regeringen har samarbejdet med svenskerne om at få det store ESS-anlæg placeret i Lund. Det var vores chance her i Øresundsregionen at få det placeret ved Lunds universitet, og noget af det skal også placeres i København. Det var aldrig kommet til Lund uden den store internationale lufthavn i Kastrup. Vi kører et tæt samarbejde med Region Skåne, og Øresundsarbejdet ligger i dag i regionalt regi, det står i loven. Men vi skal i Danmark opruste på forskningen, hvis vi skal matche svenskerne .”

Mens vi er ved det internationale: Hvad gør man rent konkret for at samkøre behandlingen af f.eks. kræftsyge, som mange siger får en bedre behandling i Sverige eller Tyskland?

”Vi har på kræftområdet de seneste år oprustet ganske voldsomt. Vi har haft rigtig stor glæde af de investeringer, som HS og Københavns Amt lavede i årene inden strukturreformen, dvs. den store udbygning af kræftbehandlingen på Rigshospitalet og Herlev Hospital. Siden er der kommet yderligere apparatur til og de såkaldte kræftpakker, der intensiverer behandlingsforløbene. Vi er meget optagede af at finde ud af, hvor vi er på det, vi kalder højniveauerne, altså det, at vi alle steder skal være sikre på, at vi er på det højeste kvalitetsniveau. Vi har lige indført noget, vi kalder ”global excellence” på sundhedsområdet, det er en stjerne, som gives til steder, hvor verden synes, vi er på verdensniveau. Man må erkende, at der er regionale forskelle i Danmark. Hvor vi stræber efter at komme på verdensniveau, er der andre regioner, der slås for at komme på Danmarksniveau. Vi har internt i regionen visse problemer med at få niveauet op alle vegne, men vi har et meget højt niveau på det, vi gør. Der er i den forbindelse ingen tvivl om, at når svenskerne lægger et protonbehandlingsanlæg i

Uppsala, og tyskerne lægger et i Kiel, så er det helt absurd, at vi ikke også får et på Rigshospitalet. Det har vi ønsket os, men vi kan jo ikke kræve skatter op. Hvis vi stod med en ren sundhedsskat, ville der ikke være så mange problemer, for danskerne er indstillet på at betale. De vil ikke finde sig i, at vi har et sundhedsvæsen, som ikke er på niveau med alle andre. Og vi er sakte agterud i forhold til en lang række lande, som vi tidligere har ligget over.”

Hvad mener du er årsagen til, at hospitalerne ikke fungerer optimalt?

”Jeg synes ikke, man kan sige, at hospitalerne ikke fungerer optimalt. Vi har OECD's vurdering af, at vi ligger meget højt på effektivitetskurven.

Dog mener jeg, der er to ting galt. Den ene er, at vi ikke har brugt de penge, vi skulle, i de sidste 10 år, og det kan man mærke. Det andet er, at vi ikke kommer hurtigt nok i omdrejninger med at løbe det ind. Vi

Vibeke passer både have og region i ferien.

at skulle betale mere. Jeg kan godt love, at jeg også jagter hver en krone og øre i besparelse ved at gøre tingene mere rationelt. Men det er naivt at tro, at vi er så meget bedre end svenskerne, at vi kan præstere et sundhedsvæsen, der er lige så godt som deres for 16 mia mindre om året, end de bruger. Vi kan ikke slå svenskerne i sundhed, hvis vi lader dem løbe i rigtig mange år og bruge rigtig mange penge. Hvis man ikke vil installere et proton-

anlæg på Rigshospitalet, vil vi komme til at betale for flere og flere behandlinger i udlandet, og sådan vil det gå på andre områder også, hvis vi ikke følger nok med.”

Så der skal flere penge til?

”Vi er jo ikke indstillet på at sige til hinanden, at du ikke kan få den behandling, der kan hjælpe dig. Vi må holde fast i at sikre os, at behandlingen er i orden alle steder. Jeg tror, at de næste 4 år kommer til at gå meget med at sætte fokus på kvalitet. Vi har brugt meget tid på at fokusere på effektivitet, næsten alt går jo op i kroner og ører og beregninger på kryds og på tværs. Men vi har altså

De praktiserende læger skal have en ny rolle

Skal hospitalerne have en anden administration eller på anden måde gøres mere effektive?

”Jeg tror, alle ville elske tankgangen om, at hvis vi fik hospitalet til at løbe dobbelt så hurtigt, fik vi det hele uden

REGIONEN OG STORM

også brug for at fokusere på kvalitet. Vi har lige lavet en ældreplan i samarbejde med alle områderne i regionen; vi har haft møder med ældekræfterne og snakket med dem om, hvordan deres oplevelser har været med sundhedsvæsenet. Det har helt tydeligt vist, at vi ikke har det samarbejde, vi skal have imellem praksislægen, kommunen og hospitalet. Da kommunerne har overtaget meget af genoptræningen og det forebyggende arbejde, skal der komme gang i det nu. Det har vi afsat penge til, for det er helt nødvendigt, at dette samarbejde kommer til at fungere, ellers får vi ikke glæde af de mange penge, vi bruger til behandling. Mange kommer rigtigt behandlet hjem fra hospitalet, men der går ikke lang tid, før de får tilbagefald, fordi de ikke har fået hjælp til at komme videre. Og det går ikke. Vi har "opfundet" et særligt system, hvor vi kan lave nogle aftaler med kommunerne, og vi prøver at udvikle dette grænzefelt meget mere. Det er vi nødt til, for der er ikke kvalitet i at få en ordentlig behandling og så ikke have glæde af den bagefter. Den anden problemstilling omkring kvalitet er, at det ikke kan nytte noget, at du ikke bliver fanget i tide, hvis du har en skrækkelig sygdom, og så skal der selvfølgelig arbejdes med kvalitet i alle behandlingsforløbene også internt på hospitalerne."

Det er altså regionens ansvar, at hospitalerne færdigbehandler patienterne, men kommunens ansvar at yde den efterfølgende hjælp og genoptræning?

"Ja, og hvis der bliver et hul i det, kommunen skal tilbyde, får folk ikke nogen glæde af det gode, vi har gjort for dem på hospitalet. Det må vi se at få lavet bedre. Praksislægen er lige så vigtig. Den praktiserende læge skal følge med. Vi har i øjeblikket en opfølgning på medicin og piller, som viser, at den er gal. De praktiserende læger i hovedstaden er slet ikke parate til at gøre det, som andre læger ude i landet gør. Der skal vi have en nyudvikling. På Københavns Rådhus er man meget optaget af at lave noget forebyggende, sundhedscentre osv. Vi er nødt til at håndtere disse ting meget stærkere, hvis ikke vi vil se den ulighed, der er i sundhedssektoren, blive meget større. Her er praksislægen en krumtap, og en modernisering af hele praksissektoren med lægehuse, vagtlægeordning osv. står for døren. Det er svært at flytte disse ting, men når folkeviljen er der, kan der flyttes. Og nu tror jeg, at der er en vilje. Vi har banket på i mange år for at forsøge at lave det om, men nu mærker jeg en stigende folkelig opbakning til, at vi stiller flere krav, bliver mere barske."

Regionerne arbejder tæt sammen

Så lægerne skal være mere fleksible og yde en anden form for service?

"Lægerne får en ny rolle, og det skal de vænne sig til. Vi kan godt sige skal og skal til hvert andet ord, vi siger, men det flytter ikke verden. Dét at arbejde med sundhedspolitik er det lange, seje træk. Det gælder om at være fastholdende og vedholdende og se linjen på ændringerne i

systemet. Vi havde ikke kunnet lavet de omtalte store ændringer på kræftområdet, hvis ikke der var blevet investeret tilbage i HS-tiden. Regeringen har i de seneste par år lovet en masse på sundhedsområdet, men pengene kommer først i 2010. Regeringen har tvunget os til at lave en opsparing allerede nu til at betale 40% af udgifterne. De penge mangler vi til at renovere

vore gamle huse og lave nødvendige aktuelle forbedringer her og nu. Alle tror, pengene kommer, og det må vi da håbe! Det er jo dilemmaet ved at få en forventning om at bruge 80 mia, og så er der kun 40 til rådighed. Det skaber frustrationer alle steder; på sundhedsområdet er der talt utroligt meget, og vi kan ikke komme videre, hvis ikke staten følger op på de ting, de har lovet."

Er det for tidligt at sige, om strukturreformen har været en succes?

"Jeg tror, at det var rigtigt at lave en reform, i hvert fald for hovedstadsregionen. Funktionerne i den har nok ikke fundet den endelige form endnu, men vi er på vej til succes. Første step - fusionen - er i hvert fald lykkedes, og det er Danmarkshistoriens største."

Bastionen + Løven
CAFE • BAR • RESTAURANT

Åbent alle dage - hele året
Sommer - Alle dage kl. 10-24
Vinter - Hverdage kl. 12-24 og weekender kl. 10-24

Christianshavns Voldgade 50 • 1424 København K • Telefon 32 950 940
E-mail post@bastionen-loven.dk • www.bastionen-loven.dk

Cyklisternes terror

Tekst: og foto Flemming Lebrmann
fhv. stadsingenior

Det er jo meget nemt at tage fodgængerovergangen.

Over for rødt er vel ok., når man har en rød jakke på

Fortovet er dejlig sikkert at køre på

København skal markedsføres som Verdens bedste cykelby. Det siger teknik- og miljøborgmester Klaus Bondam, så det skal så nok have sin rigtighed. I den anledning overtalte hans forvaltning ham til at cykle til

af kommunekassen. Det stod der megen blæst om, så Bondam har modvilligt betalt sin part af turen. Hvem betaler for de to fra forvaltningen? Til Politiken udtaler Klaus Bondam: Jeg har i virkeligheden ikke været specielt meget inde over beslutningen om at tage af sted, og jeg stoler på min forvaltnings vurdering af, at turen kunne profilere København. Det er bare med at få tørret den af på de ansatte, og det også selvom borgmesteren er forvaltningens øverste administrative chef, og derfor skal sanktionere udgifter af denne karakter. Bortset fra det almindelige rod i forvaltningens økonomi, som også er tørret af på de ansatte, så hænger kommunen nok på de 20.000. Det med at forvaltningen lokkede ham på den galej, lyder ikke særskilt troværdigt i vores ører, og skulle borgmesteren bruge to hjælperryttere på turen, så vil vi ikke tro, at de to turde sige: Nej. Nu er idéen om København som cykelby god nok, så vi har været en tur i byen for se på cyklister, og skal byen leve op til visionen, må første punkt nok være, ikke at tage på tur til Paris, men at få cyklisterne til bare i nogen udstrækning at overholde færdselsreglerne. Der køres i stor udstrækning på fortovene både med og mod færdselsretningen, der køres over for rødt lys, og det endda af

mødre med et barn bagpå. Hvem gider trække over i fodgængerovergangen, det er nemmere at genere fodgængerne, eller se den hasarderede kørsel ved busstoppestederne. Mere end en gammel dame er blevet jorder her. Jeg kender i hvert fald et par stykker. Nu skal det retfærdigvis siges, at mange cyklister kører pænt, men der er altså for mange af dem, der siger: Her kommer jeg, cykelstien er min, så Gud nåde trøste dem, der kommer mig i vejen. Københavnerne, tænk lige over dén, for når I gør sådan, så tror børnene, at sådan skal man bare gøre, og det slipper de alt for ofte skidt fra! Det er noget med 25.000 cyklister om året, der kommer til skade, og det er kun dem, der er blevet registreret.

FERIE I SYDFRANKRIG -

KOM TÆT PÅ DA VINCI MYSTERIET
Kultur, vandreture, badeferie, vælg selv din yndlingsferie med base i et fuldt moderniseret hus i Pyrenæerne, netop i området, hvor Da Vinci - mysteriet udspringer.

I en smukt beliggende landsby med udsigt til Canigou - det højeste bjerg i Pyrenæerne - udlejes vores hus med sengeplads til 7-8 personer. ½ times kørsel til Middelhavet, 20 min. til badesø.

1 uge: 2.500,-
2 uger: 4.500,-
Henv. 26 15 38 20

Jødefejde

Under Jødefejden i 1819 blev der skrevet ”Jødernes Konge” med kridt på husene i København. Det var en hentydning til Frederik VI, som havde givet de danske jøder samme borgerlige rettigheder som andre borgere. Inden for jødernes egne rækker var der dog stor standsforskelse, der var langt fra de fattige jøder, der levede af at sælge brugt tøj eller bånd og bændler, op til de velhavende finansfolk, der trivedes i den københavnske forretningsverden. En sådan var Mendel Levin Nathanson, som var medejer af det store jødiske handelshus Meyer & Trier.

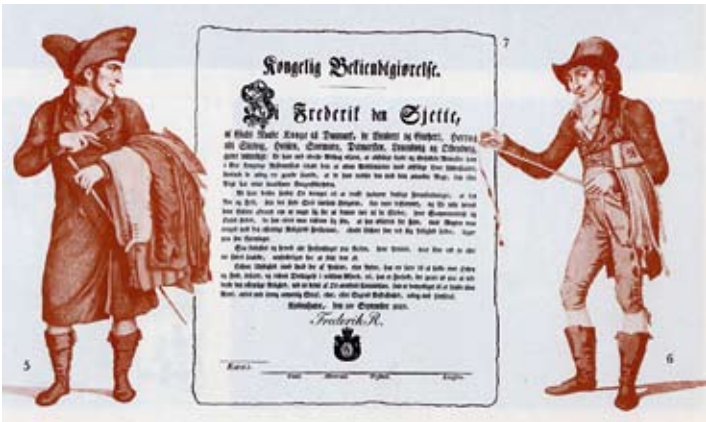
Her ses Mendel Levin Nathanson med hustru og stor børneflokk, hjemkomst fra audiens hos Frederik VI. Maleri af Eckersberg

Netop firmaet Meyer & Triers ejendom i Frederiksholmkvarteret var en torn i øjet på den jødefjendtlige

pøbel. Der var økonomisk krise i kølvandet på den ulyksalige krig mod England, og som så ofte før - og siden - måtte jøderne være syndebuk og bære skylden for al dårligdom. De skulle fordrives fra byen.

Pøbelen, som betragtede sig selv

som ”gode og kristelige borgere”, havde udset sig Meyer & Triers ejendom som skydeskive. Allerede om aftenen den 5. september var balladen begyndt i Østergade, hvor de store glasrunder i en jødiskejetojforretning var blevet slået ud. Optøjerne bredte sig i de følgende dage

videre ud i byen og kom helt ud af politiets kontrol, på trods af Frederik VI's bekendtgørelse af 6. september 1819, hvor han truer med strenge straffe, endog ”livsstraf”, for deltagelse i optøjer. Selv mindre forsamlinger på gaden forbydes: ”Saa forbydes og herved alle Forsamlinger paa Gaden, hvor Politiet, naar flere end to eller tre findes samlede, uopholdeligen har at splitte dem ad.” Først efter en god uges vold-

somme optøjer begyndte det at ebbe ud, men det havde krævet en masse arrestationer og stort militær opbud. Allerede i oktober og igen efter Nytår blussede balladen op igen, og politi og militær måtte i aktion. Mere end 30 personer blev straffet for deres deltagelse i Jødefejden.

Frederik VI's ”Kongelige Bekendtgørelse” af 6. september 1819

Vittoriano Delgado
UDSTILLER I
GALLERI IPANEMA
“Journey to the Cosmos”
PAINTINGS, DRAWINGS & ROCKS
6. august - 20. august
GALLERI IPANEMA-STORE KONGENSGADE 116, KBH. K.
Tlf.: 27 21 60 60 - mail: information@ipanema.dk
www.ipanema.dk
contact@delgadoatelier.com

MOJO
BLUES BAR
Levende musik hver nat
Løngangsstræde 21C
Tlf. 3311 6453 • www.mojo.dk

TIFFANY lamper
Housewarming
Gammel Kongevej 70 - 1850 Frederiksberg C.
Tlf. 3332 1893
Åbningstider: 12:00-17:00 - Lørdag: 11:00-14:00

Vester Kopi - et grafisk univers
CAPRINT → OPKLÆBNING → OFFSET-TRYK → SERIGRAFI → INDBINDING → FOLIE → GRAFISK DESIGN → VISITKORT → Udstillingssystemer → CD OG DVD BRÆNDING → KOPIERING → PLAKATER → BANNERE SCANNING → LAMINERING → MEGAPRINT
KLÆBNING → OFFSET-TRYK → SERIGRAFI → INDBINDING → FOLIE → GRAFISK DESIGN
VISITKORT → Udstillingssystemer → VI KAN MEGET MERE END VORES NAVN!
Nørregade 7 - 1165 København K · Tlf.: 33 14 58 33 · noe@vesterkopi.dk
www.vesterkopi.dk

Færge Cafeen
ÅRHUS 1850
v/Hanne Sass Nielsen
Christianshavns bedste spisested
Strandgade 50
1401 København K
Tlf. 32 54 46 24

Før og nu

Indgangen til Østergade fra Kongens Nytorv omkring 1870. I hjørnehuset til venstre var der svejtserkonditori, som var vældigt populært i København i 1800-tallet.

Dengang hed Strøget "Routen". Ruten begyndte før branden i 1728 med Vestergade, som førte ud til Vesterport, og sluttede ved Kongens Nytorv. Siden flyttedes Vesterport mere på linje med Frederiksberggade, og efter

Frederiksstadens opståen kunne man tale om en "Route", der gik fra Vesterport over Kongens Nytorv til Esplanaden, hvorfra man enten gik ud til Langelinie eller ad Toldbodgade. På denne "Route" færdedes byens "ken-

disser" og udvekslede sladderhistorier, samtidig med at de lod sig se. Hvis man ville træffe en person, der var noget i byen, gjaldt det om at gøre "Routen", for der var de alle, iført modens sidste skrig.

FORRETNINGERNE DØR AF HØJE RENTER - BANKERNE LEVER FEDT

Forklaring mangler.

Forretningsdøden truer mange forretninger.

De danske banker har fået statsfinansieret hjælp og kan låne penge hjem til en usædvanligt lav rente på få procent. Det har da også resulteret i ganske gode regnskaber.

Det samme kan man ikke sige om hverken private borgere eller virksomheder. Mange af bankerne har ganske simpelt undladt at lade udlånsrenten følge med ned, når de låner penge ud til deres kunder – hvis de da overhovedet gør det. Til gengæld er indlånsrenten faldet. Vilklarene for kunderne er typisk

0% i indlån og 10% eller mere i udlånsrente, og det – alt for høje – udlånsrenteniveau presser økonomien, så den tiltrængte opgang lader vente på sig. Ydermere kan det være svært, for ikke at sige umuligt, at skifte

til en anden bank, hvis man synes, man betaler for høj rente på kassekredit. Landsformanden for SF Ungdom, Pelle Dam, mener, det er for galt. Vi citerer:

"Det er både umoralsk og ulækkert, at bankerne holder renten i vejret på trods af, at sektoren allerede ser ud til at være i bedring. Danske virksomheder bløder arbejdspladser til udlandet. En ny DI-analyse viser, at det drejer sig om 10.000 jobs. Man skulle ellers tro, at det frie marked sikrede, at renten ville blive presset ned igen til fordel for den danske konkurrenceevne."

Siden november er renten på nyudlån faldet med omkring

tre procentpoint, fremhæver Finansrådet. I Danmark er rentemarginalen imidlertid steget med knap halvdelen siden sidste sommer, mens det samlede euroområde kun har oplevet en stigning på 0,3 procentpoint. Ifølge en analyse fra Dansk Industri skyldes det især, at udlånsrenten i danske banker ikke er sat lige så meget ned som renten hos Nationalbanken.

For en almindelig dødelig er det svært forståeligt. Måske skal man nøjes med at gøre som Storm P. anbefalede: undre sig, ikke ærgre sig.

BONDAM Roder med pengene

Endnu en forvaltning på Københavns Rådhus, denne gang Teknik- og Miljøforvaltningen med Klaus Bondam i spidsen, har rod i økonomien. Og det i en sådan grad, at et flertal på Christiansborg kræver hele kommunen sat under administration af Indenrigsministeriet eller af økonomikonsulenter fra Kommunernes Landsforening.

En rapport fra revisionsfirmaet Deloitte nævner adskillige "alvorlige problemer", bl.a. at der "i 2009 er perioder, hvor den basale økonomistyring ikke understøttes af en sikker drift", hvilket bl.a. var årsag til, at forvaltningen var ude af stand til at betale regninger på grund af tekniske problemer. Der blev også fundet statuskonti, som ikke havde været afstemt siden 1997. En af grundene til, at forvaltningen er kommet ud på så dybt vand, er ifølge Deloitte personaleproblemer. Det nævnes i rapporten, at "det har været og er stadig en udfordring at

tiltrække kompetente økonomi-medarbejdere. Samtidig har der været en forholdsvis stor medarbejderafgang."

Teknik- og Miljøborgmester Klaus Bondam er ude i slemt stormvejr, og denne gang ser det ikke ud til, at Ritt rækker en hjælpende hånd. "Dybt kritisabelt" kalder overborgmesteren det rod, der nu er afsløret. "Det er den ansvarlige borgmester, der har det fulde ansvar for vedkommendes område. Jeg mener, der bør ryddes op i Teknik- og Miljøforvaltningen, og det er de konsekvenser, der må tages omgående", siger Ritt Bjerregaard. Måske er tiden kommet til at ændre styreformen på Københavns Rådhus. Som det er nu, styrer hver enkelt borgmester selv sin forvaltnings økonomi, og det er måske mere hensigtsmæssigt at lade borgmestrene hellige sig det politiske arbejde fremfor at skulle styre en økonomi, de som

politisk valgte ikke har forudsætninger for, med mindre de tilfældigvis har en uddannelse i økonomi. Der har tidligere været foretaget analyser, der viser, at kommunen kunne spare op mod 160 mio. kroner, hvis man samlede økonomistyringen ét kompetent sted.

Klaus Bondam forsøger nok at tale sig uden om den økonomiske katastrofe i sin forvaltning.

ALIDA Marstrand
Håndlavede chokolader

Bredgade 14 - 1260 København K.
Tlf. 33 15 13 63
www.alida-marstrand.dk

PLOUG FOTOGRAFI

PORTRÆT
BRYLLUP
P.R.
REKLAME
Web-produktion
Stillfoto til
film og TV
Medlem af
Danmarks Billedkunstnerer

Tlf.: 33 15 56 66
Badstuestræde 15 - DK- 1209 K
www.ploug-fotografi.dk

Aut. VVS-Installatør
Blikkenslager & Kloakmester
Sonberg VVS

Guldborgsgade 9 - 2200 N
Telefon: 35 39 29 93
www.3blaa.dk

Malermester
Binger

Admiralgade 22
Telefon 33 14 26 00
Garanti på kvalitet

Skralden i byen

I dagrenovationens barndom kunne man se et gadebillede som her fra indre by i København. Skraldemanden går foran skraldevognen og svinger med sin skralde, så folk kan høre, at de skal komme med deres skrald.

Ganske primitivt, men i betragtning af tidligere tiders åbne kloaker, hvor alt affald mellem himmel og jord flød i én uhumsk strøm i de åbne kloaker i byens gader, må det for borgerne have været et stort fremskridt.

Alt andet affald end latrinspandene blev hældt i vognen. Latrinspandene blev tømt om natten af "natmændene". Det var kutyme, at der blev sat en genstand til "natmanden", ellers kunne man risikere, at han ikke ville tømme spande. Så langt op som i 1980'erne var der stadig retirader med spande i brug i København, nogle af de sidste var at finde i den ellers så nydelige Irgens Gård på Christianshavn. Der var simpelthen ikke indlagt toiletter i en ejendom ud mod Strandgade.

Skralden er i øvrigt stadig at finde i R98's logo.

**VI SEJLER FRA VESTSJÆLLAND
TIL DE NATURSKØNNE ØER, AGERSØ, OMØ, SEJERØ OG NEKSELØ**

PÅ HAVET OG ØERNE ER DER RIGTIG MANGE OPLEVELSER OG TID TIL AFSLAPNING OG NÆRVÆR FOR BÅDE BØRN OG VOKSNE.

INFO:
Sejltider mellem 12 og 60 minutter.
Agersø og Omø, tlf.: 58 19 53 11 . Sejerø og Neksø, tlf.: 59 59 00 18

**Ø-OLEVELSE
FORUDE...**

HOLD UDGIK EFTER **HVALER**
OG DEL DIN MADPAKKE MED **MÅGERNE**

FAERGEVEST.DK
BYDER VELKOMMEN OMBORD

MALEREN SVEN OKKELS TEGNER BYEN OG NYDER AT OPLEVE SIN BY PÅ TEGNEBRÆTTET

Når der tegnes renses motivet for det unødige

Sven Okkels tegner og maler, og har gjort det i mere end 70 år. Strædernes læsere kender Sven Okkels' karakteristiske streg og den lille personlige kommentar, som følger med hver tegning. Vi har været med Sven rundt i byen og er blevet lidt klogere på, hvad det vil sige at fange og tegne et motiv.

Sven fortæller: "Den dag syntes Karsten (Karsten Bundgaard, fotograf og ven, red.), det var morsomt at tage billeder af mig, mens jeg tegnede; så kunne vi bagefter se, hvad der kom ud af det. Jeg kom i god tid og gik rundt i en god halv time og tegnede, på Vandkunsten, i Magstræde og de gamle gader deromkring. Så gik jeg hen til Gl. Strand via Snaregade og fik vuet ned over Gl. Strand mod Nikolaj. Det er jo det gamle København, som vi alle kender – det gør vi bare ikke, det

Svens tekst til denne tegning: HARMONISKE LEGEMSØVELSER PÅ GAMMEL STRAND.

ses på ny hele tiden. Vuet ned over Gl. Strand med den rent ud sagt forfærdelige skulptur - jeg kunne ikke lade være med at lade den være centrum, den dominerer det hele.

Så bliver man fanget af det; hvad er det i sådan et motiv, som gør, at jeg siger: dét er sagen! Jeg åbner min tegnetaske, tager mit tegnebræt frem og siger til mig

selv: nå, det er altså motivet. Hvad ser jeg egentlig i det? Før i tiden, når folk spurgte mig, hvad jeg gik efter i et motiv, ville jeg nok have svaret: "Det vigtigste er at smide dét væk, man ikke har brug for, og kun tegne det, man mener har betydning i motivet." Men spørgsmålet er, om ikke det i virkeligheden er sådan, at det, som man ikke har brug for, ser man overhovedet ikke. At jeg faktisk lige fra begyndelsen koncentrerer mig om de få ting, som har en værdi, som siger mig noget, og slet ikke ser det andet. Derfor er jeg uhyre fri, fordi jeg kan nøjes med få streger og ikke behøver kere mig om det andet."

Inden Sven Okkels tager ud i byen, har han ikke noget motiv i tankerne, men pludselig opdager han noget spændende i gadebilledet.

Ja, for dine tegninger er meget enkle.

"Det er meget enkelt, og det er dét, der er det spændende ved det. At kunne nøjes med det, der kan udtrykkes i ganske få streger. Jo mere, der er i en tegning, jo mere camouflage der

er, jo mere forandres, føler jeg, indtrykket til noget andet. Jo flere detaljer der kommer med, des mere "rigtigt" bliver det, og alle vil kunne sige: Jamen, det er jo dér og dér, og se, der er kommet fugle med, og alle træerne kan tælles hele vejen ned. Så bliver det mere og mere noget,

alle kan spise, og til sidst ser vi det næsten ikke mere, for – nå ja, det er jo Gl. Strand. Men det gælder om at finde ud af, hvad det egentlig er, der gør det charmerende netop denne dag, det kan være en belysning eller et uventet motiv. F.eks. så jeg pludselig på skulpturen med de

3 mennesker, at der sad et lille barn på damen, det bliver løftet op på hendes fødder. Det havde jeg da ikke set før, og pludselig ser jeg, hvad kunstneren har villet med den figur. Selvfølgelig er barnet hovedsagen, selvom det næsten forsvinder i dette opbud af muskler og krop. Det synes

BYEN MED MANGE SPÆNDENDE ENKELTHEDER

jeg er morsomt, og det ligger i tegningen, fordi jeg faktisk tegnede det lille barn med og udelod meget af det andet. Når jeg ser på min tegning nu, kan jeg se, at det har noget af værdien i tegningen.

Se nu på Nikolaj Kirkes tårn: for virkelig at kunne tegne det arkitektmæssigt korrekt skal man arbejde og arbejde med det, uha. Men for at forsøge at gengive tårnet med så få ting som muligt, har jeg ganske simpelt taget alle etagerne nedad. Midtpå er der kugler, det ved vi jo godt. Oven over kuglerne er der en etage med nogle søjler, dem forsøgte jeg at få frem bare med 3 streger. I det hele taget forsøgte jeg at få tårnet frem med de enkleste mulige ting. Det ligner måske ikke helt, men det er bedre, end hvis man havde forsøgt at tegne med tusind streger og skygger og alt muligt, så hang jeg på den, ikke! Så bliver det noget helt andet.

Sven nyder at finde enkelthederne i byens rum

Vi kan tage en anden tegning, Skovserkonen. Den havde jeg egentlig slet ikke regnet med, da jeg lavede den. Men det er egentlig meget skægt med hende dér, Skovserkonen, Den eneste levende takkede af, og så er der kun hende i sten tilbage. Hun står og vender ryggen til alt det, der sker, nemlig turistbåden, der kommer ind, som er angivet med nogle ganske enkelte streger, nogle buer, der skal være folks hoveder, og én, der rejser sig op og går rundt i båden. Der sidder et par figurer på kajen, og der er antydning af nogle flag. Det kan næsten ikke være mindre. Men den verden vender hun ryggen til.

Det at komponere et billede hænger jo også sammen med fotografiet. Der er jo begyndelse

Her tegnes i Snaregade

og slutning i billedet, eftersom vi begynder i venstre side, og så bevæger øjet sig hen mod højre side, altså læseretningen. Når vi når højre side, stryger øjet tilbage til venstre side og begynder en ny tur mod højre. Sådan

begynder og slutter det. Venstre side af alle billeder i vores kulturskreds er en begyndelsesside, og højre del af billedet er slutningssiden. Det er noget, man arbejder med hele tiden. Der er jo ingen patentløsning, men der er visse grundlag."

Du har efterhånden lavet mange fine tegninger til Stræderne. Lurer du på motiverne, inden du går ud?

"Nej, overhovedet ikke. Jeg gør ganske simpelt det, at jeg tager min tegnetaske. Der har

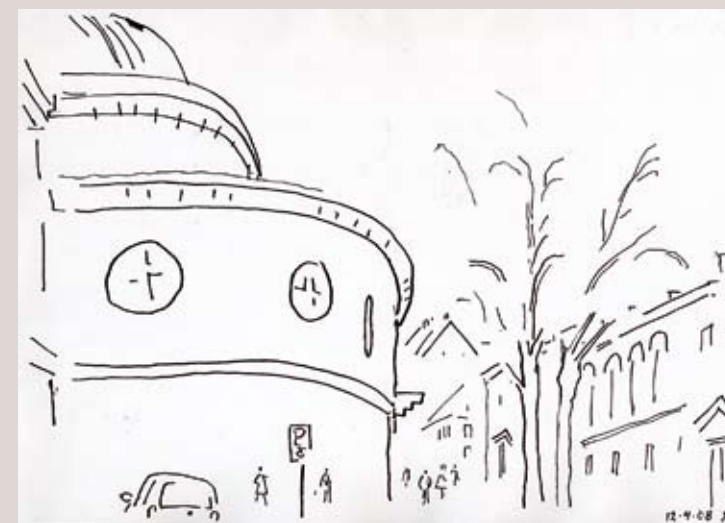
jeg papir og pen og tegnebræt. Jeg tager tasken over skulderen, og så skal jeg ud og opleve. Jeg aner ikke, hvad der kommer, hvordan lyset er osv. Det er bare om at være opladt på det uventede. Netop ikke have nogen forudfattede meninger."

Skovserkonen som vender ryggen til

Landemærket med Trinitatis Kirke og Vor Frue i baggrunden

Vor Frue Kirkes øst ende og Universitetet til højre

FÅ STREGER KAN FORTÆLLE MEGET

Nicolai kirkes tårn er et fantastisk motiv for alle billedmagere

Hvornår begyndte du at tegne?

"Da jeg var 10 år, så jeg har tegnet i godt 70 år. Efterhånden kom maleriet til, mit første billede er fra Sletten Havn fra 1947, det har jeg endnu. Jeg stod med en palet nede i havnen og blandede farver, og folk stod rundt omkring og gloede, det skal man også vænne sig til. Der lå nogle både i havnen, nogle i stærke farver, andre blege. Så blandede jeg en farve på paletten, som jeg syntes passede. Jeg tog farven på penslen og holdt den op mod motivet,

og hvis jeg syntes, den passede, kom jeg den på billedet. Det er jo en primitiv måde, men det blev nu et meget pænt billede! Sådan arbejder jeg ikke mere. Men jeg arbejder dog absolut efter naturen. Ikke at jeg maler efter naturen, jeg tegner efter naturen. Jeg kan ikke undvære naturens input, oplevelserne fra naturen, det er det, jeg bruger. Men undervejs til billedet sker der nogle forvandlinger: omtrent halvvejs sker der det, at jeg laver akvareller ud fra tegningerne. Akvarellerne er spændende at arbejde med, jeg

Åbenrå, et kig imod Filmhuset

kan lave hvadsomhelst med det materiale. Jeg kan lave kubisme ud af det hele, hvad jeg somme tider gør. Der er ingen, der siger, at jeg skal holde mig på en bestemt måde. Jeg kan være, hvor meget eller lidt naturalist, jeg vil. Hvis akvarellen er vellykket, får jeg det hele med, så kan jeg ramme den ind og sælge den. Men fra akvarellen kan jeg, hvis jeg vil, gå videre med oliefarver. Oliefarverne kan noget, som vandfarverne ikke kan, f.eks. give en realistisk rumlighed, hvor vandfarverne står mere fladt."

Har du altid tegnet så enkelt, som du gør nu?

"Ja, faktisk. Min far var læge og videnskabsmand. Han var meget dygtig til at tegne, og han lærte mig at tegne, da jeg var lille. Han sagde til mig, og jeg husker det den dag i dag: "Når du tegner, så tegn en ærlig sort streg. Ikke noget med gråheder og alt det der, hvor man kan nusse med det. Det dur ikke. Tag du og gå i gang med en ærlig sort streg". Det gjorde jeg så, og det har været mig til stor nytte."

Kenneth's Cykler

- Værksted
- Nye cykler
- Alt inden for tilbehør
- Udlejning af cykler

Gothersgade 157 • Tlf. 3333 8458
Åbent: Man-fre. 8.00-17.30 • Lørdag 10.00-13.00

Foto: Torben Huss
Tekst: : Connie Christensen

Gang i gaderne

Masser af liv i København i august måned

Københavns Internationale Teater står bag en overdådig festival for kunst og performance i byens rum, METROPOLIS. I hele august bydes der på alskens optræden, noget kræver køb af billet, men mange oplevelser tilbydes ganske gratis.

Teateret giver festivalen følgende ord med på vejen: METROPOLIS 2009 følger byens hjerteslag og rammer tidens hovednerve i sin udforskning af det urbane landskab. Det foregår i storbyen København, der danner rammen om vores hverdag, når vi transporterer os frem og tilbage mellem hjem og arbejde, venner samt familie.

Nedenfor bringer vi lidt om de mange indslag:

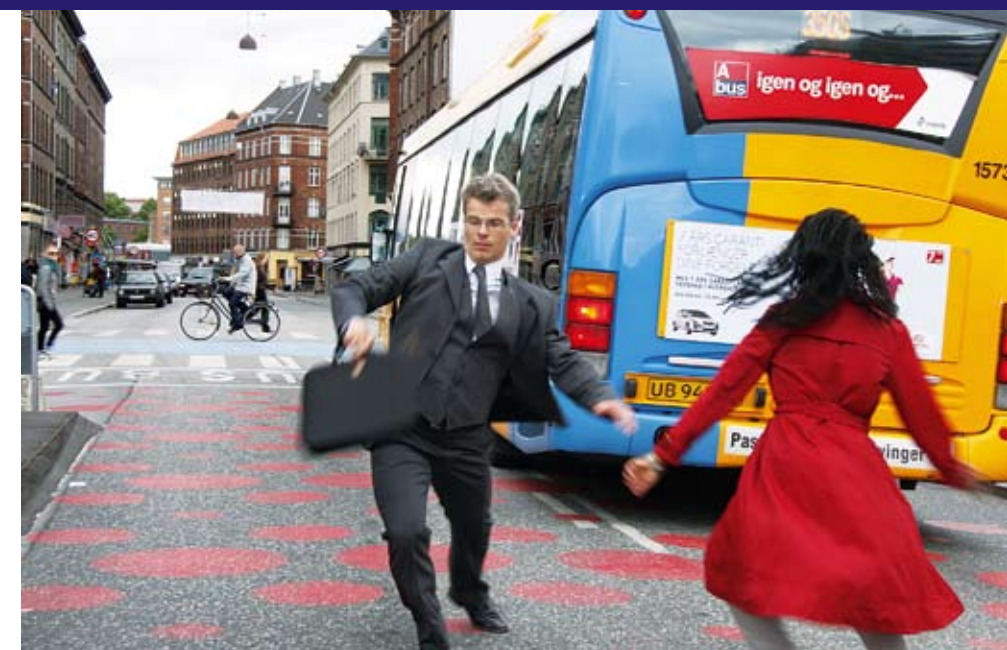
WALL 2 WALL: Festen efter Berlinmurens fald er for længst slut, og Europa har tømmermænd.

I WALL 2 WALL vender en gruppe ivrige post-europære ryggen til finanskrisen, livsstilspakker og øko-katastrofer. De vil skabe en ny og bedre verden – sammen med dig. Med bind for øjnene bliver du kørt gennem byen til et hemmeligt sted, hvor du oplever fødslen af et nyt samfund. En forunderlig verden befolket af mennesker, der vil give ord som familie, vækst og kærlighed nye betydninger. Kan de virkelig bygge et

nyt samfund? Ikke alene. Du bestemmer, hvordan det nye samfund ser ud! 10. – 22. august (dog ikke 16.), mødested: Vor Frue Plads kl. 19.30. Varer 3 timer. BILLETTER: 80 kr. ellers af København. CITY PUZZLE: Den colombianske instruktør Enrique Vargas er ét af den internationale teaterverdens vidundere. Når du begiver dig på rejse ind i en af hans teaterlabyrinter, overgiver du dig til en dybt sanselig oplevelse.

14. august – 6. september på Teater République, Østerfælled Torv. BILLETTER PÅ BILLETNET.

CITY WALK: Den sydafrikanske arkitekt Doung Jahangeer tager dig med på en undersøgende rejse gennem storbyen, der forandrer dit syn på byens mellemrum. Byvandringen er en psykogeografisk undersøgelse af et område i København. Hvordan påvirker byens geografiske udformning menneskers psykiske humør? Stil skarpt på byens mange parallelle virkeligheder, der findes lige dér, hvor man ellers aldrig ser hen.

24.-28. august. Mødested: Rådhuspladsen v. busterminalen kl. 17 og 20. Varer 90 min. BILLETTER: 50 kr.

Yderligere oplysninger fås hos:

Københavns Internationale Teater, Vestergade 17, 3. sal, tlf. +45 3315 1564 kl. 10-16 på hverdage eller på www.cph-metropolis.dk

BLIND SPOT – en dansevandring med fokus på byens "blind spots" – var en spændende oplevelse.

Dansk frokost når det er bedst

Nyd vores fortovscafé ved kanalen med udsigt til Christiansborg

Mødelokaler med plads til 10-20 personer. Selskaber modtages op til 90 kuverter

Åbningstider:

Hverdage 11:30 - 19:00 Lørdag 11:30 - 16:00

Frederiksholms Kanal 18 - København K.
Telefon: 33 11 57 70 - www.kanalcfeen.dk

Er det solen eller Co2

Er vi på vej mod en ny "lille istid"?

I debatten om den globale opvarmning, hvor vi menneskers udledning af drivhusgasser af mange anses for hovedårsagen til, at kloden bliver varmere, er det interessant at høre om, at andre faktorer, som ligger uden for vor indflydelse, måske bestemmer jordens temperatur.

Tre forskere ved Århus Universitet, Hans Kjeldsen, Jørgen Christensen-Dalsgaard og Torben Arentoft har studeret solens magnetfelt. Vi har ikke plads til hele den interessante artikel her, men har fået lov til at bringe et uddrag:

"Solen opfører sig mærkeligt for tiden. Solen har stort set ingen solpletter, selvom vi forventede, at vi lige nu skulle være på vej mod et nyt maksimum i antallet. De manglende solpletter er et af flere tegn på, at solens magnetfelt er svækket. Andre tegn er, at trykket i solvinden lige nu er meget lavt, og at der på grund af manglende magnetiske udbrud forekommer meget lidt nordlys. Samtidig udsættes satellitterne i kredsløb om jorden for mindre luftmodstand end normalt, fordi solen ikke varmer jordens ydre atmosfære op til den sædvanlige temperatur. Hvad er det, der sker med solen? Betyder det svækkede magnetfelt, at vi er på vej mod et solpletminimum, som det, vi havde i 1645-1710, og som måske hænger sammen med

Solen har nok den største virkning på jordens varme.

en periode med koldt klima på jorden?

Solens magnetfelt varierer med en periode på ca. 11 år, en opdagelse, som blev gjort i 1843 af den tyske astronom Samuel Heinrich Schwabe. Når magnetfeltet er meget aktivt hvert 11. år, optræder der mange solpletter. I perioderne imellem svækkes magnetfeltet stærkt, og solpletterne forsvinder næsten. En konsekvens af magnetfeltets eksistens er, at der sker opvarmning af solens ydre atmosfære (den såkaldte korona), og denne opvarmning får partiklerne til at strømme væk fra solen med hastigheder på over 500 km/s. Ved at måle trykket af solvinden kan man observere, hvor mange partikler solen accelererer og til hvilken hastighed. Netop offentliggjorte målinger af solvinden viser, at den er på det laveste niveau, der er blevet registreret, siden nøjagtige målinger blev mulige for næsten 50 år siden.

Ud fra de seneste målinger af solens aktivitet kan vi med sikkerhed sige, at solens aktivitetscyklus er forsinket med mindst 2 år i forhold til gennemsnittet for solpletvariationerne i de sidste godt 300 år. En så lang solpletcyklus skal vi tilbage til årene 1800-1820 for at genfinde.

Alt tyder derfor på, at solens aktivitetsniveau er stærkt svækket, og vi forventer tidligst det nævnte solpletmaksimum i 2013. Om forholdene er som i 1800, hvor solaktiviteten nåede et meget lavt niveau, eller om vi skal forvente, at aktiviteten helt forsvinder (som det skete i 1645), ved vi endnu ikke. Det ser dog ikke ud til, at solen er gået helt i stå."

---ooo0ooo--

Dramatiske klimaforandringer, hvad enten de fører til varmere eller koldere klima, har naturligvis vital betydning for klodens beboere. Under "den lille istid" midt i 1600-tallet var de danske farvande dækket af et tykt lag is, hvilket bl.a. fik den fatale kon-

sekvens, at svenskerne kunne gå over isen og indtage Danmark, hvorved riget mistede Skåne, Halland og Blekinge. Hvilken konsekvens, den aftagende solaktivitet kan få denne gang, vides ikke. Lad os håbe, solen ikke svigter os.

Det lille Apotek
*Er stedet hvis man
ønsker, hygge, nostalgi
og god dansk mad.*

**frokost fra 89-
aften menu fra 98-**

*Store
Kannikestræde 15
Telefon 33125606
www.
det lille apotek. dk*

JAZZ-PRIS UDDELES TIL STOR MUSIKER

Palæbars Jazzpris.

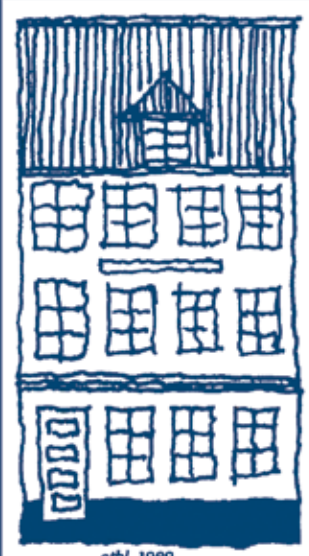
Copenhagen Jazzfestival, vist nok nummer 31 i rækken, er en af sommerens store begivenheder i København. Som vanligt begyndte den den første fredag i juli og varede 10 dage frem. Inden den egentlige festival bliver skudt i gang fredag eftermiddag, er der en begivenhed, som altid tiltrækker sig stor opmærksomhed, og det er uddelingen af Palæbars Jazzpris. Vejret plejer at arte sig over middag, når folk begynder at samle sig i Palægade. Baren er ikke noget stort lokale, så fortovet og kørebane bliver taget i brug. Borde og stole er sat ud, og der bliver serveret både inde i baren og fra det til lejligheden opstillede fadøl anlæg. Der er stemning og hygge. Her mødes byens jazzfans, og det i alle aldre. Der bliver udvekslet masser af betragtninger over sidste års festival, om årets prismodtager og om hvem, der ellers burde have haft prisen. Alt det mens folk venten på, at prismodtageren skal indfinde sig sammen med sine musikere. Prisen er på 25.000,00 kr. og uddeles hvert år til en af den danske jazzscenes musikere, som har gjort sig særligt fortjent. Første gang prisen blev uddelt, var i 1990. I år var 20'ende gang, den blev uddelt, og denne gang gik den til den meget talentfulde altsaxofonist, Christina v. Bülow.

Det var på tide, vil nogen mene, at Christina blev hædret. For enhver, der har lyttet til hendes fortolkninger af Jazzens tidløse standards, er der ikke tvivl om valget. Hun hører ikke til de meget selvpromoverende musikere, og hun behøver heller ikke at være det, for hendes musikske begavelse taler for sig selv. Heldigvis har hun udgivet flere CD'er, hvor hun spiller sammen med sin trio, som har Jacob Fischer på guitar og Jens Skou Olsen på kontrabas. Christina er født op med Jazzen, for hendes far, Fritz v. Bülow, var en meget fin guitarist, som blandt meget andet spillede med i Svend Asmussens band. Hun begyndte med klaveret, og hendes far lærte hende fløjten. Siden kastede hun sig over saxofonen, som nu er blevet hendes instrument.

Jazzjournalisten Peter H. Larsen begrundede, hvorfor Christina skulle have prisen, for det skal man jo. Os, der kender Christina, syntes det var oplagt og kunne ikke forstå, at hun ikke for længe siden havde fået den. Så spillede prismodtageren, så også alle andre blev overbevist om, at prisen havde fundet sin rette ejermænd. Se det var en dejlig oplevelse, så publikum kunne i høj stemning og en oplevelse rigere gå videre til den egentlige åbning af årets Copenhagen Jazzfestival.

Christina von Bülow har en stor fanskare, som nyder hendes fantastiske måde at forme jazzmusik.

GALERIE HELTH

Asger Jørn
Henry Heerup
Lise Blaaberg
Christian Tøngø
Alice Hansen
Kamilla Lynggaard
Jens Galschiøt
Tina Sonnichsen
M.fl.

Sofiegade 4
DK-1418 København K
Tlf. 32 96 95 15
arne@galeriehelt.dk
www.galeriehelt.dk

Tekst: og foto Flemming Lehrmann
fbv. stadsingenior

De hollandske familier i byen

Nederlandske spor i København

Frederiksberg er grundlagt af nederlandske bønder. Det kan man ikke ligefrem påstå om København. Men, men. I 200 år, mellem omtrent 1500 og 1700, har byen oplevet en massiv nederlandsk påvirkning, der blev så dyb, at den kun kan sammenlignes med USAs efter anden verdenskrig. Når vi står på Gammeltorv og kigger på familien Heins smukke af Ulrik Plesner tegnede ejendom med de småsprossede vinduer på nordsiden af torvet, tænker vi på ingeniør- og øjenlægeparrets søn Piet Hein, der fik det samme navn som den store nederlandske søhelt admiral Piet Hein (1577-1629), som dog ikke blev en søens mand, men forfatter m.m. Huset ved siden af, den mørkerøde Holms Gård, var siden 1704 et af byens sukkerraffinaderier, hvor sukkerkoger Hans Peter Pelt, indvandret fra Amsterdam, udblødte og kogte som den første i Danmark sukkerrør fra Vestindien. Hans søn Abraham drev virksomheden videre med stor succes. Han blev meget velhavende, var en af den daværende Nationalbanks chefer og stiftede i 1779 et komplet indrettet fattighus til 16 personer overdraget til sin kirke, Sankt Petri, "zu ewigen Zeiten." Stiftelsen findes endnu og ligger stadig i Larslejsstræde. Vi vender os 180 grader. To hundrede år tidligere, i 1517, indtog Pelts landsmand Albert

van Gogh borgmesterstolen på den anden side af Gammeltorv, der hvor indtil 1795 Københavns rådhus lå. Hans enke stiftede efter gode nederlandske traditioner en række, nærmere sagt 14 "sjæleboder" i Møntergade, det vil sige billige boliger til fattige medborgere. Sjæleboderne, en kort gade-stump tæt på, minder om hendes indsats. De fleste ved jo, at den byggeglade konge Christian IV har været vældig optaget af nederlandsk kunst, arkitektur og videnskab. Og det er sikkert almen turistviden at remse det op, der er tilbage af hans byggeaktiviteter i indre by, så det gør vi ikke. I hans tid opholdt sig en talrig skare af nederlandske specialister med deres familier i byen: stukkatører, stenhuggere, blytækkere, snedkere, bronzestøbere, tæppevævere og mange mange flere. Det typiske rødgyldne skift mellem mursten og sandsten med de svungne gavle går tilbage til en berømt flamsk arkitekturbog,

Piet Heins' fødested Gl. Torv 10-12 med de fine små sprossede vinduespartier.

billedværket "Architectura" fra 1577, igangsat af flamske Cornelis Floris, forfattet af hollandske Vredeman de Vries, en inspirationskilde med spor over det meste af Vesteuropa, i Danmark og Holsten med mange adelsslottet som eksempler. Borgmestergården på Amagertorv, udsalg for Royal Copenhagen, er den sidste bevarede renæssancegård af denne type i København. Hjørnebygningen på Gammeltorv/Nygade og bankbygningen på Højbro Plads 5 er til gengæld kopier fra omkring 1900. Tre generationer Hans

van Steenwinkel, den første født i Antwerpen, var hovedmændene bag denne rødgyldne festlighed. Christians foretrukne arkitektentreprenør var ellers Leendert Blasius (Rundetårn, Holmens Kirke). Indbegrebet af nederlandsk renæssance er jo det lille lystslot Rosenborg med alle obligate detaljer ude og inde, lige til et kunsthistorikerspeciale. Det blev skabt af Willem Cornelissen sammen med brødrene Laurens og Hans II van Steenwinkel. 14 blandt de 67 udenlandske kunstnere, der har udsmykket slottet, stammede fra Nederlandene. I kong Christians vinterstue på Rosenborg sidder 18 nederlandske panelmalerier, indkøbt under to indkøbsture i 1607 og 1608. Indkøberen gik efter en god pris og gav kun 15 daler i gennemsnit per styk. Det var ellers en tradition at købe flamske oliemalerier og kobberstik til kongens kunstkammer på Christiansborg. Nationalmuseet ejer de tilbageblevne men også en kunstgave, de i dag uvurderlige og internationalt berømte brasilianske malerier af Albert Eckhout, som Brasiliens nederlandske guvernør prins Mauritz af Nassau-Siegen skænkede kong Frederik i 1654. Ikke mere om de kendte pragtbygninger. Der er to andre vidnesbyrd om indvandrere, som de færreste er klar over. Christian ville så gerne være uafhængig af den kost-

bare import af silketøjer og andre luksustekstiler fra Flandern og Frankrig. Han fik hvervet en flok dygtige specialister fra republikken og de habsburgske Nederlande og anviste dem i 1621 en ny gade med 14 toetageshuse på hver side plus et pakhus og et forsendelseshus (seglhus). Johann de Willum, Laurens van Meulengracht, Jan van Delden og Karel Thijssen kom med personale, råmaterialer og vævestole og slog sig ned i Silkegade. Men allerede seks år senere pakkede de det hele sammen og lukkede. Sådan noget kunne ikke lade sig gøre i Danmark. Men de vindskibelige herrer blev fluks aktive igen på andre områder bl.a. med opbygningen af den nye by Christianshavn. Strøgejendommen Østergade 15 hedder uofficielt stadig Karel van Manders Gård. Huset er over 400 år gammelt og var i

En af Københavns smukkeste ejendomme ligger på Amagertorv, og man ser tydeligt det hollandske præg.

1600-tallet bolig for hofmaler Karel van Mander og hans familie. Tre generationer Karel van Mander, den første en gobelinvæver fra Delft, med de to generationer i København, er i lige grad dele af den danske og den nederlandske kunsthistorie. Karel II var utrolig dygtig som forretningsmand, ejede flere ejendomme og havde råd til at gæste kongen og udenlandske

gesandter. Han må have været en sjov fætter og udgav i 1665 et bind med humoristiske digte, hvor et af dem er forfattet i en blanding af både dansk, nederlandsk og tysk og bærer titlen: "Lauwercrants Voor alle Liefhebbers des Loffwaerden Snuyfftoebacks als oock Haer Gheboort en hooghe Hercomst". Vi husker de mange billige kridtpiber, som importeredes i tøndevise fra Gouda og arkæologer finder så tit i den københavnske undergrund. Og hovedleverandør af tobak (knaster) inden vor egne (indvandrede) tobaksspindere tog over har oprindeligt været Holland, som de syv republikker kaldtes og kaldes på dansk, og ikke England.

Den berømte hollandske maler Karl van Mander har her malet Chr. d. 4.s søn prins Christian, som skulle have efterfulgt sin far på tronen, men han døde tidligt.

Det er her man hygger sig!

Åbningstider
Man - Ons: 10 - 00
Tors - Lør: 10 - 02
Lukket søn- & helligdage

Irish coffee 34,- / Stor fadøl 34,-

Rosengården 11
1174 København K
Telefon: 3312 4625

FINGERBØLLET
WILDERSGADE 39 - Tlf.: 32 54 67 17
CHRISTIANSHAVN

EN LAMPE EN KULTUR

Tiffany lamper

De originale Tiffany lamper blev fremstillet fra 1893 og et stykke ind i 1900-tallet, i Art Nouveau-perioden. De opnår i dag svimlende priser på internationale auktioner. Men det er muligt at erhverve sig en Replica-model, som respektfuldt følger de originale lampers udtryk, dog til en betalelig pris.

De karakteristiske lamper af farvet glas blev skabt af Louis

Comfort Tiffany. Han var en af Amerikas mest beundrede og efterspurgte kunstnere; han var uddannet maler, men beherskede stort set alle materialer og designede alt til udsmykning af hjemmet. Som søn af Charles Lewis Tiffany, grundlægger af det verdensberømte juveler- og sølvfirma Tiffany's i New York, færdedes han blandt overklassen i New York i sidste halvdel af 1800-tallet, hvor velhaverne

efterspurgte smukke genstande til deres luksusejendomme. Louis Comfort Tiffany valgte at forfølge sine egne kunstinteresser fremfor at gå ind i familievirksomheden. Tiffany etablerede i 1893 sit eget glasværk og udviklede sin egen teknik. Han indfattede det kunstnerisk udviklede specialglas, favrile, som han kaldte det, i bly. Han "malede" med glassets lys og farve med en fortryllende æstetik. Det specielle ved Tiffanys glas til lamperne er stadig en hemmelighed. Når lyset tændtes, ophøjedes glasset til et kunstværk, som tiltrak sig stor opmærksomhed. Tiffany lamper blev et efterspurgt kunstobjekt internationalt, og priserne var høje. Kun de privilegerede

Tekst: Jane von Rathschach
Foto: Privat

Denne fantastiske lampe er en spændende sag.

kunne opnå at eje disse "lysende juveler".

Forretningen Housewarming på Frederiksberg har specialiseret sig i Replica-modeller af de originale Tiffany lamper og har et af de største udvalg i Europa.

Antik K

NY ANTIK BUTIK I KNABROSTRÆDE

Kom og se Musselmalet, Tranquebar, Sommerfugl, Empire, Gemina, Blå Blomst og andre stel. Der er også Alumina, PH Lamper, Holmegaard kunstglas, keramik og andre retroting.

Knabrostræde 13 · 1210 København K.
Telefon 2972 2028 · www.antikk.dk
Åbent: Tirsdag & onsdag 12.00 - 17.00
torsdag & fredag 12.00 - 17.30
lørdag 12.00 - 15.00

En gade

En af Københavns ældste gader

Foto: Henrik Ploug (FAF og DBA)
Tekst: Connie Christensen

Lavendelstræde, det lille stræde mellem Rådhuspladsen og Domhuset, nævnes først ved navn i begyndelsen af 1600-tallet, men arkæologiske fund i området lader tro, at gaden er langt ældre, måske helt tilbage til 1000-tallet. Skriftlige kilder fra 1300- og 1400-tallet omtaler hele området omkring Lavendelstræde under ét som Sankt Clemens sogn, Kattesundet eller Vester Kvarter. På grund af beliggenheden tæt ved vandet og anløbspladsen, hvor skibene lagde til med varer, er det sandsynligt, at der var marked her i 1000- og 1100-tallet. Den maritime tilknytning satte også sit præg på fordelingen af strædets indbyggere, bl.a. ved man, at der i 1377 omtales en rebslager i sognet. I det meste af 1600-tallet havde strædet stadig den maritime tilknytning, idet mange var ansat på Holmen i kongens tjeneste som båds mænd, smede, skippere, tømrere mm.

Omkring år 1700 ændrede sammensætningen af gadens beboere sig, nu kunne man ud

Lavendelstræde med en af de karakteristiske broer imellem domhusets bygninger i baggrunden.

af 20 husstande tælle fire brændevinsbrændere, en brygger og en sukkerbager.

For enden af strædet op mod Vester Vold (nu Vester Voldgade/Rådhuspladsen) lå i

gammel tid store haver, hvor der bl.a. voksede lavendler. Lavendler har været anvendt i husholdningen og til madlavning i tusindvis af år, og på grund af det høje indhold af æteriske olier naturligvis også til parfumer, sæber og cremer. Små stofposer med tørrede lavendler kan stadig købes rundt omkring til at lægge i linnedskuffen eller hænge i klædeskabet for at holde møl væk. Den typiske lavendelduft findes både i blade og blomster.

Teatermuseet i Hofteatret
Christiansborg Ridebane 18
Tirsdag og torsdag 11-15 onsdag 11-17
lørdag og søndag 13-16
Udstillinger - kulturelle aktiviteter
café - museumsshop
www.teatermuseet.dk

DET SKER I BYEN

Italiensk for københavnere

Thorvaldsens Museum har et godt tilbud hele tre lørdage i august:

Italiensk marked på Bertel Thorvaldsens Plads lørdag d. 15., 22. og 29. august kl. 10-16

Tre sommerlørdage i august står Bertel Thorvaldsens Plads i Italiens tegn. Her afholdes traditionen tro et stort italiensk marked med boder, der bugner af italienske lækkerier. Markedet lokker med alt fra oliven, ost og vin til tøj, boligtilbehør og biler. Der er noget for enhver, og når sulten og tørsten melder sig, er der masser af italienske delikatesser på markedspladsen til at spise på stedet eller til at tage med hjem.

Den italienske inspiration kan man nyde mere af inde på museet, hvor der alle tre markedsdage ekstraordinært er gratis adgang og gratis omvisninger dagen igennem.

Hvorfor et italiensk marked foran Thorvaldsens Museum? Thorvaldsens Museum blev bygget i 1839-48 for at huse den berømte danske billedhugger Bertel Thorvaldsens egne kunstværker samt hans omfangsrige private kunstsamling. Thorvaldsen (1770-1844)

levede og arbejdede over 40 år i Rom, og han havde derfor et tæt forhold til den italienske kultur. Da Thorvaldsens Museum i 2002 fik en ny forplads, tegnet af landskabsarkitekten Torben Schønherr, besluttede museet at udnytte den til at gøre opmærksom på Thorvaldsens livslange tilknytning til Italien og Rom ved at afholde et levende og broget marked lig de folkelige markeder, der har været et naturligt element i det italienske gadebillede og byliv i århundreder.

VINOTHEKET ÅBNER

er i gang med en sommelier-uddannelse på Hotel- og Restaurantskolen i København og realiserer nu sin drøm om at etablere et "vinothek" udelukkende med østrigske vine. Vinene kommer fra hele det østrigske område, hvor vejrforholdene er meget forskellige, så der er noget for enhver smag, også i rødvin, som Østrig måske ikke er så kendt for. Priserne er også

område, hvor vejrforholdene er meget forskellige, så der er noget for enhver smag, også i rødvin, som Østrig måske ikke er så kendt for. Priserne er også

forskellige, lige fra 35 til et par tusind kroner. Man kan sidde og drikke et glas vin her eller købe en flaske med hjem, og man kan få vejledning om hvilken vin, der passer til hvilken mad.

ILETA FRIMÆRKEHANDEL

Fiolstræde 20
1171 København K.
Telefon 33 12 91 23

51 år i Fiolstræde

Rasmus Marquart, søn af Susan og Georg Marquart fra Restaurant Kronborg, åbner en spændende vinbar/vinbutik på Islands Brygge. Rasmus

God madidé

Foto: Henrik Ploug, FAF
Tekst: Connie Christensen

Sol over Gudhjem

Ingredienserne er følgende:

- 1 nyrøget sild
- 1 stykke rugbrød smurt med smør
- 1 rå æggeblomme
- purløg, rødløg og radiser

Anretningen er enkel: silden tages ud af skindet og lægges på brødet. Der strøes med hakket rødløg, purløg og radiser, og æggeblommen serveres ved siden af. Hertil et stort glas fadøl og en snaps, og velbekomme!

Susan Marquart i restaurant Kronborgs køkken, hvor den røgede sild anrettes.

Friske radiser er en vigtig ting til den røgede sild, det giver et bid til silden.

Sildefiletterne renses grundigt for ben, så nyderen ikke får fyldt munden med ben.

Røget sild på et godt stykke brød serveres med et godt glas fadøl og en gylden snaps.

Danvikar
- og rekruttering
- det ældste, danske vikarbureau

Handel og kontor
33 14 30 04

Korrespondenter
Bogholderipersonale
Regnskabspersonale
IT-personale
Advokatsekretærer
Kommunedata
Sekretærer
Omstilling /reception
Kontorpersonale
Kantinepersonale
Lagerpersonale
Tastemedarbejdere

Sygepleje
33 14 97 76

Sygeplejersker
Social- og sundhedshjælpere
Social- og sundhedsassistenter
Servicemedarbejdere

Hyskenstræde 9, 1207 København K
Telefax: 33 14 36 68
danvikar@danvikar.dk
www.danvikar.dk

Ny brasserie & Cocktailbar

- der bryder strøgets madtendenser

Åbningen

Den 21. marts 2009 slog Brasserie Badstuen dørene op for dansk kvalitets cuisine og tidløs elegance.

Brasserie Badstuen åbnede på den kendte københavnadresse Vimmelskiftet 47.

Her kan man sidde i mezzaninen med udsigt over både Jorcks Passage og Badstuestræde, hvor strømmen af mennesker passerer forbi - op til 100.000 om dagen - mens man nyder kvalitetsmad i forkælende omgivelser, og til rimelige priser.

Selvforkælelsen

Til trods for den centrale adresse, bliver Brasserie Badstuen ikke en typisk strøg-restaurant, men derimod en rolig oase midt i byen. Derfor anbefales pre-booking for at sikre gæsterne afslappende selvforkælelse i behagelige rammer.

Med sin unikke placering ikke bare geografisk, men også historisk, ønsker Brasserie Badstuen at give sine gæster en særlig oplevelse, som er stedet værdig.

Historisk kulisse

For 200 år siden sad datidens litterære elite samme sted: folk som Knut Hamsun, Johannes V. Jensen, Sophus Claussen, Agnes Henningsen, Carl Ewald og Peter Nansen udvekslede ideer og åndrigheder ved de store glaseruder.

Dengang blev der lystigt drukket både Certosa-likør, dansk brændevin og djævelpunch. Stedets tradition for lifflige dråber og livsnydelse vil blive videreført med gode cocktails og loungeområde.

Pre-booking

Badstuen satser på et sæsonbetonet, enkelt menukort der vægter gode, friske råvarer som tilberedes og serveres af håndplukket personale.

Restauranten, har plads til 105 spisende gæster og vil alle ugens dage servere både varm og kold frokost fra 11 - 16.30 og igen fra kl. 17. frem til kl. 23. Efterfølgende vil der være fokus på cocktailbaren, hvor prisvindene bartender, vil kræse om servering.

Månedens menu

Forret:
Kammuslinger med safran sauce og gratineret cherry tomat pyntet på gedeost

Hovedret:
Kalve filet med tøfle sauce og cucurbita toppet med rucola salat og parmesan

Dessert:
Pæretærte med jordbær smoothie

DKK 300,-